

Sygn. akt IV KK 481/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Sokołowska

w sprawie M.M. w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k., bez udziału stron na posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2018 r.

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w C.

z dnia 24 czerwca 2014 r., w sprawie o sygn. akt XVI K 933/13,

I. uchyla zaskarżony wyrok i umarza postępowanie;

II. kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. rozpoznawał sprawę M.M. o wydanie wyroku łącznego, który miałby obejmować skazania następującymi wyrokami:

I/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 7 marca 2007 r., sygn. akt III K 192/04, za następujące czyny:

- z art. 278 § 1 i § 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony dnia 15 kwietnia 2002 r., na karę roku pozbawienia wolności i grzywnę 100 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł;

- z art. 280 § 1 k.k. popełniony dnia 27 lipca 2002 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności i grzywnę 300 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł;

- z art. 279 § 1 k.k. popełniony dnia 9 lutego 2003 r., na karę roku pozbawienia wolności i grzywnę 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł;

- wobec skazanego orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz karę łączną grzywny 300 stawek dziennych, przy ustaleniu, że wysokość jednej stawki wynosi kwotę 10 zł, przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności zarządzono postanowieniem tego Sądu z dnia 30 lipca 2009 r., sygn. akt Ko 3356/09;

II/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 23 marca 2007 r., sygn. akt IV K 1219/06, za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony dnia 7 grudnia 2006 r. – na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz grzywnę 50 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna stanowi równowartość 10 zł, przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności zarządzono postanowieniem z dnia 29 lipca 2009 r., sygn. akt Ko 3361/09;

III/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 listopada 2008 r., sygn. akt XVI K 971/08, za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony dnia 1 czerwca 2008 r. - na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz grzywnę w ilości 40 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna wynosi kwotę 10 zł. Następnie wykonanie kary pozbawienia wolności zostało zarządzone postanowieniem tego Sądu z dnia 14 grudnia 2010 r., sygn. akt Ko 6264/10;

IV/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 28 listopada 2008 r., sygn. akt XVI K 1020/08, za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony dnia 25 maja 2008 r. - na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę w ilości 30 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna stanowi równowartość 10 zł, przy czym wykonanie kary

pozbawienia wolności zarządził postanowieniem tego Sądu z dnia 14 grudnia 2010 r., sygn. akt Ko 6264/10;

V/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 12 listopada 2009 r., sygn. akt XVI K 236/10, za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełniony dnia 19 kwietnia 2009 r. – na karę roku pozbawienia wolności;

VI/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 5 stycznia 2012 r., sygn. akt XI K 841/11, za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony dnia 30 października 2009 r. – na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę w ilości 10 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna stanowi równowartość 10 zł;

VII/ Sądu Rejonowego w C. z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt XI K 1061/13, za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w dniach 21 - 23 maja 2005 r. – na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę w ilości 50 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna stanowi równowartość 10 zł.

Wyrokiem łącznym z dnia 24 czerwca 2014 r., w sprawie XVI K 933/13, tenże Sąd orzekł w tym przedmiocie, co następuje:

1/ na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. oraz art. 569 § 1 k.p.k. połączył orzeczone wobec skazanego M.M. wyrokami Sądu Rejonowego w C. z dnia 7 marca 2007 r., w sprawie III K 192/04 oraz z dnia 23 marca 2007 r., w sprawie IV K 1219/06, kary pozbawienia wolności i grzywny, a następnie wymierzył kary łączne 3 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w rozmiarze 300 stawek dziennych przy ustaleniu, że jedna stawka dzienna stanowi równowartość 10 zł;

2/ na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 569 § 1 k.p.k. połączył orzeczone wobec skazanego M.M. wyrokami Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 listopada 2008 r., w sprawie XVI K 971/08 i z dnia 28 listopada 2008 r., w sprawie XVI K 1020/08, kary pozbawienia wolności i grzywny, (opisane w punkcie III i IV wyroku), a następnie wymierzył kary łączne 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w rozmiarze 50 stawek dziennych, przy ustaleniu, że jedna stawka dzienna stanowi równowartość 10 zł;

3/ na zasadzie art. 577 k.p.k., przy zastosowaniu art. 63 § 1 k.k. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w punkcie pierwszym i drugim kary łącznej pozbawienia wolności okresy odbytych już przez niego kar pozbawienia wolności;

4/ na zasadzie art. 576 § 1 k.p.k. uznał, że wyroki opisane w pkt I, II, III i IV w części nie objętej niniejszym wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu;

5/ na zasadzie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie wyroków opisanych w punktach V, VI i VII części wstępnej wyroku przyjmując, że nie zachodzą przesłanki do objęcia ich wyrokiem łącznym.

Wyrok powyższy, wobec niezaskarżenia go w ustawowym terminie, uprawomocnił się w dniu 2 lipca 2014 r. Złożony w dniu 11 lutego 2015 r. przez obrońcę skazanego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, nie został przez sąd uwzględniony.

W dniu 22 listopada 2017 r. kasację od powyższego prawomocnego wyroku łącznego złożył na korzyść skazanego M.M. Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej połączenia kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami Sądu Rejonowego w C. w sprawach o sygn. akt III K 192/04 i IV K 1219/06 oraz w zakresie połączenia kar pozbawienia wolności i grzywny wymierzonych wyrokami Sądu Rejonowego w C. w sprawach o sygn. akt XVI K 971/08 i XVI K 1020/08, tj. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach 1 i 2 wyroku.

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego – art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na orzeczeniu kary łącznej pozbawienia wolności obejmującej skazania M.M. wyrokami Sądu Rejonowego w C. z dnia 7 marca 2007 r., w sprawie III K 192/04 oraz z dnia 23 marca 2007 r., w sprawie IV K 1219/06, a nadto polegające na orzeczeniu kar łącznych pozbawienia wolności i grzywny obejmujących skazania M.M. wyrokami Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 listopada 2008 r., w sprawie XVI K 971/08 oraz z dnia 28 listopada 2008 r., w sprawie XVI K 1020/08, które to skazania zostały już wcześniej objęte prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w C. z dnia 31 marca 2011 r., w sprawie o sygnaturze akt XVI K 894/10, co skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

W konkluzji Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, a zatem należało ją uwzględnić w trybie art. 535 § 5 k.p.k., a więc na posiedzeniu bez udziału stron. Słusznie bowiem wskazuje skarżący, że dwukrotnie został wydany wyrok, którym połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w C. w sprawach III K 192/04 i IV K 1219/06 oraz kary pozbawienia wolności i grzywny orzeczone wyrokami tego Sądu w sprawach XVI K 971/08 i XVI K 1020/08 - za te same czyny, popełnione przez tę samą osobę, to jest, skazanego M. M. Wobec tego skazanego został już wydany wcześniej, gdyż w dniu 31 marca 2011 r., przez Sąd Rejonowy w C. wyrok łączny w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt XVI K 894/10 (k. 119-120).

Na mocy tego wyroku o sygnaturze akt XVI K 894/10, połączono wówczas węzłem kary łącznej następujące skazania:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 7 marca 2007 r., sygn. akt III K 192/04;
- wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 23 marca 2007 r., sygn. akt IV K 1219/06;
- wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 listopada 2008 r., sygn. akt XVI K 971/08;
- wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 28 listopada 2008 r., sygn. akt XVI K 1020/08.

W tym wyroku łącznym Sąd Rejonowy w C. działając na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. oraz art. 569 § 1 k.p.k. połączył:

- orzeczone wobec skazanego M.M. w sprawach III K 192/04 i IV K 1219/06 kary pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
- orzeczone wobec skazanego M.M. w sprawach XVI K 1020/08 i XVI K 1020/08 kary pozbawienia wolności oraz grzywny i wymierzył karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w rozmiarze 50 stawek dziennych przy ustaleniu, że jedna stawka dzienna stanowi kwotę 10 zł.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 5 maja 2011 r.

(co wynika też z odpisu karty karnej skazanego na k. 187).

W tej sytuacji, zarówno w przypadku wyroku łącznego z dnia 31 marca 2011 r., wydanego w sprawie prowadzonej pod sygn. akt XVI K 894/10, jak i w przypadku wyroku łącznego z dnia 24 czerwca 2014 r., o sygn. akt XVI K 933/13 (k. 201-203), karami łącznymi zostały objęte te same cztery wyroki objęte przedmiotowym zakresem postępowania. W punkcie 1 wyroku łącznego z dnia 24 czerwca 2014 r., w sprawie o sygn. XVI K 933/13, Sąd Rejonowy w C. objął bowiem karą łączną pozbawienia wolności te same kary, o których połączeniu rozstrzygnięto w punkcie 1 prawomocnego wyroku łącznego z dnia 31 marca 2011 r., w sprawie o sygn. akt XVI K 894/10. Natomiast w punkcie 2 sąd objął karą łączną pozbawienia wolności oraz karą łączną grzywny te same kary, o których połączeniu rozstrzygnięto w punkcie 2 prawomocnego wyroku łącznego z dnia 31 marca 2011 r. W konsekwencji, w niniejszej sprawie doszło do wydania dwóch odrębnych rozstrzygnięć co do połączenia tych samych kar jednostkowych wymierzonych za te same czyny, wobec tego samego skazanego M.M.. W dacie orzekania Sądu Rejonowego w C., w sprawie o sygn. akt XVI K 933/13 nie zaistniały przy tym żadne okoliczności, uzasadniające potrzebę wydania kolejnego wyroku łącznego, obejmującego te skazania, o których mowa w art. 575 § 1 i § 2 k.p.k. Zatem wyrok łączny wydany przez Sąd Rejonowy w C. w dniu 31 marca 2011 r. w sprawie o sygn. akt XVI K 894/10, nie utracił mocy obowiązującej.

W tożsamej pod względem prawnym sprawie Sąd Najwyższy stwierdził - *„Jeżeli wobec skazanego zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, w których węzłem kary łącznej objęto tylko te same skazania, to drugi z tych wyroków dotknięty jest bezwzględną przyczyną odwoławczą przewidzianą w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., określaną jako powaga rzeczy osądzonej. Tego stanu prawnego nie zmienia dyspozycja art. 575 § 1 k.p.k., przewidującego, że jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego wydania poprzedni wyrok łączny traci moc”* (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 maja 2016 r., IV KO 29/16, Lex nr 2044496; z dnia 3 grudnia 2014 r., II KK 246/14, Lex nr 1583222; z dnia 30 listopada 2011 r., II KK 149/11, Lex nr 1099359).

W rezultacie więc, taki tryb procedowania Sądu Rejonowego w C. doprowadził do sytuacji, w której zapadł prawomocny wyrok obarczony wskazanym

uchybień. A zatem zaskarżony kasacją wyrok łączny z dnia 24 czerwca 2014 r. został wydany z rażącym naruszeniem art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., a więc dotknięty jest bezwzględną przyczyną odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w postaci powagi rzeczy osądzonej. Z tych powodów Sąd Najwyższy uchylił ten wyrok i umorzył postępowanie na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 537 § 2 k.p.k.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu uzasadnia treść art. 638 k.p.k.

kc